

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการวิจัยขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกลไกสำคัญการพัฒนาคุณภาพการวิจัยของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก และเป็นกลไกสำคัญในการจัดการวิจัยขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้การจัดการวิจัยขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการวิจัยแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จึงกำหนดให้ การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงปฏิบัติในทุก ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับช่วงชั้นการจัดการวิจัยเป็นพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนาตนเองของคนให้มีคุณภาพ จุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการวิจัยของชาติคือ การพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีทักษะประสบการณ์พื้นฐานสามารถพัฒนาความคิด วิเคราะห์ปัญหา มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และดำรงชีวิตในแนวทางที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองและสังคม การให้ การวิจัยจึงเป็นเหมือนการให้ชีวิต เพราะทุกชีวิตเกิดมาจะมีคุณภาพ มีการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขนั้นขึ้นอยู่กับจัดการวิจัย จัดระบบการเรียนการสอนให้ทุกชีวิตได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งเน้นถึงการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด เมื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เท่ากับเป็นการจัดการวิจัยให้เขาได้อย่างถูกต้อง เป็นการให้ชีวิตเขาได้อยู่ในโลกอย่างมีความสุข ทำให้รู้จักวิธีการพึ่งตนเอง ไม่ต้องรอคอยรับความช่วยเหลือจากผู้อื่นต่อไป (จิราพร แสงนิรันดร์, 2543 : 40) กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักในหลักสูตรการวิจัยขั้นพื้นฐาน ที่ผู้เรียนต้องการตลอด 12 ปีการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพรู้จักคุณค่าของตนเองและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุขเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย สาระที่เป็นองค์ความรู้ 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม สาระหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระเศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จึงเป็นศาสตร์แห่งบูรณาการวิชาความรู้จากแขนงวิชาการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ และค่านิยม การพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้จักนำเอาวิธีการสอน เทคนิค รวมทั้งนวัตกรรมที่หลากหลายมาประยุกต์กับผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งมีการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเพื่อสร้างความมั่นใจในการสอนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2545 : 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงเน้นการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้จากสาระวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันในประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่กับศึกษาการจัดวางหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ จึงมักเป็นประเด็นปัญหาที่เป็นการบูรณาการลักษณะหน่วยการเรียนรู้แบบนี้จะนำมาจากแนวคิดรวบยอดปัญหาหรือ โครงการงานเหล่านั้นอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาระหลักต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มภาษาไทย กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มศิลปะ กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ลักษณะนี้ เช่น เรื่องการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมความรับผิดชอบการพึ่งพา ความขัดแย้ง ความสมดุล และความขาดแคลน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การนำหน่วยการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนเป็นเรื่องที่ครูค้นหาค้นหาเอง มิใช่นำมาจากหัวข้อของหนังสือเรียน หน่วยการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะมีลักษณะสะท้อนให้เห็นภาพรวมของแนวคิดต่าง ๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้งมองเห็นวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้ในหน่วยเรียนนั้นได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะด้วยการเรียนเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล การวิจัยวิจัย การลงมือการปฏิบัติงาน การสำรวจภาคสนาม การทดลองในห้องปฏิบัติการ และการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นต้น หน่วยการเรียนรู้ในลักษณะนี้จึงต้องใช้เวลาในการวิจัยนานพอสมควรอาจจะเป็น 2 สัปดาห์ ถึง 2 เดือนก็มี มิใช่หน่วยเรียนที่ใช้เวลาเรียนเพียง 3-4 คาบ สิ่งที่เรียนจึงมีความหมายต่อผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2542 : 20)

สภาพการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนคำม่วงจรัสวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การวิจัย

กาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยทำการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มองเห็นปัญหาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย กล่าวคือ ปีการวิจัย 2552 คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 66.42 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 85 ผ่านเกณฑ์การประเมิน เฉลี่ยร้อยละ 69.50 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 (โรงเรียนบ้านสว่าง, 2552 : 12) จากการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ควรพัฒนาอันดับแรก

คือ สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปัญหาการจัดกิจกรรมคือมีเนื้อหายากและมากเกินไป บางเนื้อหาไม่เหมาะสมกับคาบเรียนทำให้ครูต้องเร่งสอนให้จบเนื้อหาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความจำมากทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย สื่อการเรียนการสอนไม่เหมาะสมครูขาดเทคนิคการสอนครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีเท่าที่ควรครูผู้สอนมีงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากทำให้ไม่มีเวลาสอนอย่างเต็มที่ ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้กิจกรรมการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ การใช้สื่อการสอน ที่มีความเข้าใจง่าย นำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนสนใจ เกิดการเรียนรู้ได้หลากหลาย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นหนังสืออ่านประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เกี่ยวกับ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการประพฤติปฏิบัติและการมีค่านิยม ศรัทธาในศาสนา สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้การวิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำม่วง จรัสวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 22 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

3. เนื้อเรื่องได้จากมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 8 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1	เรื่อง ถึงน้อยจอมชน	เน้นคุณธรรม การมีสติไม่ประมาท
เล่มที่ 2	เรื่อง ช้างแสนรู้	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 3	เรื่อง สุนัขรู้คุณ	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 4	เรื่อง อย่าทำดีกว่า	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว
เล่มที่ 5	เรื่อง เทวดามีจริง	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว
เล่มที่ 6	เรื่อง หนูดีคนเก่ง	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 7	เรื่อง ยอดหญิงผู้	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 8	เรื่อง บาปมีจริง	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

4.2 ตัวแปรตาม คือ

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เป็นสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระ สำคัญและเนื้อหา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง หนังสือที่ผู้วิจัยได้

สร้างขึ้น จำนวน 8 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1	เรื่อง	ลิงน้อยจอมซน	เน้นคุณธรรม การมีสติไม่ประมาท
เล่มที่ 2	เรื่อง	ช้างแสนรู้	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 3	เรื่อง	สุนัขขี้คุณ	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 4	เรื่อง	อย่าทำดีกว่า	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว
เล่มที่ 5	เรื่อง	เทวดามีจริง	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว
เล่มที่ 6	เรื่อง	หนูดีคนเก่ง	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 7	เรื่อง	ขอดหญิงผู้	เน้นคุณธรรมการมีความกตัญญู
เล่มที่ 8	เรื่อง	บาปมีจริง	เน้นคุณธรรมการทำความดีละเว้นความชั่ว

หนังสือทุกเล่มมีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามโดยนำเนื้อเรื่องมาจากหนังสือเรียนกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยวัดได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนซึ่งแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน
40 ข้อ

ประสิทธิภาพ หมายถึง มาตรฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่าน
เพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ทุกคนที่ได้ตอบคำถามท้ายเรื่องในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
แต่ละเรื่องได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ทุกคนที่ได้ทำจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการใช้หนังสืออ่าน
เพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ครบทุกเล่มแล้วได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้
หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้
หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม

ผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนด้านความรู้
ด้านเจตคติ อย่างค่อนข้างถาวรและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจะต้องเกิดจากการฝึกฝนหรือเคยมี
ประสบการณ์นั้น ๆ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากบันทึกผลหลังสอน

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติชอบทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อประโยชน์ต่อ
ตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและมีสมาธิในการเรียนซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูงขึ้นและเป็นแบบอย่างแก่สังคมในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ครูได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด นิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็น ตัวอย่าง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

3. โรงเรียนได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนทำให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในการทำงานและสามารถอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข

4. โรงเรียนได้ผลผลิต คือ นักเรียนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านพุทธพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น รวมทั้งจะเป็นประ โยชน์แก่วงการศึกษ ต่อนักเรียน และขยายผลต่อผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อพัฒนา ประเทศชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY